

Telegraful Roman

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
 Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
 Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele
să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 235 M.

CONCURS.

Consistorul mitropolitan al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania publică concurs pentru cinci (5) burse (stipendii) de căte 1000 coroane din fundațunea *Ioan și Maria Trandafil*, și anume: patru pentru arhidieceza Transilvaniei și unul pentru dieceza Caransebeș, cu termin până la 1/14 August a. c.

Concurenții, care în temeiul actualui fundamental, pot fi studenți universitari de orice facultate, ori academici, sau elevi din clasele superioare ale institutelor secundare (medii) din patrie, au a produce documentele următoare:

1. Extras de botez, provăzut cu adeverință separată din partea preotului local, că respectivul aparține și acum bisericii ortodoxe române.

2. Testimoniu școlastic de pe anul precedent 1916/17 cu nota generală eminent.

3. Atestat de săracie dela antistia comunală, vidimat și de preotul local, ori de protopresbiterul concernent, despre starea socială și materială a părinților, precum și a concurrentului.

4. Declarația concurrentului, dacă mai are ceva ajutor ori stipendiu, că și de unde?

5. Cererile astfel instruite vor fi a se adresa și trimite Consistorului mitropolitan ortodox român până la terminul fixat.

Oradea-mare (Nagyvárad), la 29 Maiu (11 Iunie) 1917.

Consistorul mitropolitan.

Nr. 3569/917 Școl.

Notă oficioasă.

Tinerii cari voiesc să fie primiți pe anul școlar 1917/18 în secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan au a-și înainta suplica la Consistorul arhidiecezan până inclusive în 1/14 August 1917, însoțită de următoarele documente toate în original:

1. Extras din matricula botezătilor.

2. Act de naștere dela forul civil.

3. Testimoniu școlar despre absolvarea cu succes de 4 clase gimnaziale, reale sau civile.

4. Testimoniu dela medic despre întregitatea sufletească și trupească.

5. Alte eventuale documente de recomandare.

Suplica este a se înainta prin respectivul oficiu protopresbiteral.

Oradea-mare, la 2 Iunie 1917.

Consistorul arhidiecezan.

Comitatul Sibiului și reforma electorală.

Sibiu, 22 Iunie n.

Comitatul Sibiului, după populația pe care o are, e comitat românesc. Majoritatea covârșitoare a locuitorilor din acest comitat e românească. Cu toate acestea, reprezentanța municipală a comitatului nu e românească, ci săsescă, prin urmare administrația comitatului e depusă în mâinile compatrioților noștri sași. Așa e compusă legea municipală și așa e alcătuită și legea electorală aflătoare în vigoare, ca ei să poată ține în mână puterea și frânele administrației.

Nimic mai natural din partea lor, decât dorința, ca așa să rămână lucrurile și pentru viitor; dar iarăși, nimic mai natural din partea noastră, a Românilor din comitat, decât dorința pe care o avem de multă vreme, ca lucrurile să se schimbe și reprezentanța municipală să fie compusă în proporția forțelor numerice pe care noi le avem în comitat, iar reprezentarea comitatului în parlamentul țării să se facă asemenea în aceeași proporție. Pentru acuma, după legea electorală din anul 1913, noi, Români din comitat, majoritatea covârșitoare a comitatului, avem un singur cerc sigur electoral, al Săliștei, pe când compatrioții sași, minoritatea din comitat, au patru cercuri, două în Sibiu, apoi al Sebeșului și al Nocrisului.

Punctul nostru de vedere e deci acela, că așa nu e cu dreptate; iar al lor e iarăși acela, că *numai* așa e cu dreptate. De aci conflictul principiar între noi și ei, conflict de interes național pentru noi, iar pentru ei de interes de putere, de stăpânire, de suprematie.

Am ajuns în conflict cu ei și în congregația din 18 Iunie nou a comitatului, când a fost pusă la ordinea

zilei chestia reformelor electorale, care a provocat căderea guvernului contelei Tisza, și când sașii au luat poziție în *contra* oricarei lărgiri a dreptului electoral, noi iarăși, credincioșii programului nostru politic, *pentru* introducerea votului universal, egal și secret, fiindcă, după cum se spune în urma unei norocoase inspirații în declarația românilor făcută în congregație, *numai acesta e drept, și dreptatea e fundamental statelor!*

De sine întăles, că congregația a ridicat la valoare de conclus propunerea făcută în numele membrilor sași din reprezentanța municipală, care propunere sună astfel:

«Comitetul municipal al comitatului Sibiului ia la cunoștință curenta comitatului Barș din 22 Mai 1917, (comitetul acesta încă ia poziție în *contra* votului universal) și vede în estinderea dreptului electoral, regulat prin lege înainte cu patru ani, o pericolitare a statului ungar, și împedecerea năzuințelor, care trec peste cadrele articolului de lege 14 din anul 1913, o ține de o datorință față de rege și de patrie».

In contra acestei propuneri, fără a face contraproponere, membrii români ai reprezentanței municipale, au făcut prin rostul domnului advocat Dr. Lucian Borcia declarația următoare:

«In numele membrilor români ai adunării municipale, *cari reprezintă majoritatea populației din acest comitat*, declar, că nu primim propunerea comitetului permanent. Noi am cerut în trecut introducerea votului universal, egal și secret, și-l cerem și acum, pentru că numai acesta este drept, și dreptatea este fundamental statului. Ne exprimăm totodată deosebita noastră bucurie, că *năzuințele noastre în această direcție se întâlnesc cu inițiativa luată de cel mai înalt factor constituțional din stat*».

Congregația, cum am spus, a primit, cu excepția românilor prezenți, propunerea făcută, și acum se va face reprezentanțe în înțelesul ei, către guvern și către ambele case ale parlamentului și conflictul despre care am vorbit mai sus e aplanat pe cale legală. E aplanat însă numai în congregația comitatului Sibiului, nu și în fața istoriei și a lumii nepreocupate și cu dreaptă judecată, pentru că din partea acestor foruri verdictul nu are să sună în favorul majorității din congregație, ci în favorul celor puțini din ea, cari însă au reprezentat interesele majorității populației din comitatul nostru. Confronțeze oricine dintre cei drepti și cunosători ai situației de astăzi din țara noastră, propunerea cu declarația românilor și se va convinge, că pe când în aceasta din urmă nu e absolut nimica de excepționat, fiindcă fiecare cuvânt e bine sănătărit și bine așezat, în propunere este foarte mult de criticat. Întâi se afirmă, că orice lărgire a dreptului electoral, peste limitele legii din anul 1913, e o pericolitare a statului ungar. Se afirmă, cu

bună știință, un neadevar. Pentru că doară însuși contele Tisza era aplecat să facă o lărgire a dreptului electoral peste limitele legii dela 1913, iar despre contele Tisza nu va putea presupune nime, nici dintre noi, nici dintre sași, că ar fi voit prin aceasta să pericliteze interesele statului ungar! Si dacă a trebuit să plece contele Tisza, s'a întâmplat tocmai pentru faptul, că lărgirea pe care voia el să o facă, nu a fost de așa, ca ea să mulțumească Coroana, care vrea să dea dreptului electoral o lărgire și mai mare; iar despre Coroana încă nu se poate presupune, că ar dori pericolitarea statului ungar! Si în sfârșit cine formează statul? Nu toate popoarele din el? Prin urmare, când e pericolit statul, atunci, când toți cetățenii săi au drepturi egale și sunt mulțumiți, sau atunci, când numai unii au drepturile și alții datorințele?

Mai spun apoi domnii sași în propunerea lor, ridicată acum la valoare de conclus, că împedecarea lărgirii dreptului electoral e pentru ei o datorință față de Rege și de patrie. Noi așa știm, și așa știe toată lumea, că patria și tronul sunt apărate, tocmai în aceste zile grele și amare, nu numai de zecile (puține) de mii de sași, ci și de milioanele (multe) de celelalte popoare din patrie, — *de toți supușii credincioși ai Maiestății Sale Regelui și de toți fiili adevărați ai patriei dela diferențele fronturi*, ale căror prestații Monarhul le cunoaște foarte bine, pentru că multă vreme cu ei a fost și între ei a fost! Si dacă acum Maiestatea Sa vrea, ca toți acești viței ai săi, fără deosebire de naționalitate, și toți viței de acasă, cari au ținut pept cu toate miseriile răsboiului, să primească și anumite drepturi, pentru că și în vreme de pace să poată contribui la *conducerea* țării, cum au contribuit la *apărarea* ei, — nu și va periclită doară prin aceasta interesele proprii în așa măsură, ca să fie necesitat a recurge la ajutorul sașilor din Ardeal, pentru că aceștia să i le apere, împreună cu ale patriei?!

Nu, n'a fost prea norocoasă texitura propunerii săsești, făcută în adunarea municipală de Luni a comitatului nostru, și ea nu va putea suporta nici focul cel mai domol al criticei drepte și imparțiale, în zilele acestea de generală convingere, că numai mulțumirea popoarelor diferențe formează garanță pentru înflorirea statelor și pentru întărire tronurilor, ba chiar mai mult, că numai mulțumirea popoarelor poate face să se apropie mai cu iuțală mult dorita și aşteptata pace universală și durabilă. A împedea deci, ca unul ori altul dintre popoarele patriei noastre, să se vadă ajuns și el la drepturile care ii compet, în urma împlinirii tuturor datințelor sale față de stat, nu e acțiune în favorul, ci în detrimentul statului, e rău serviciu făcut, atât tronului că și patriei. Si nu înțelegem de loc opinirile cele mari pe care le fac pururea prudentii și circumspecții noștri compatrioți pentru a împedeca un curent,

Nr. 3568/917 Bis.

Notă oficioasă.

Tinerii cari voiesc să fie primiți în secțiunea teologică a seminarului arhidiecezan pe anul școlar 1917/18 au a-și înainta suplicele la Consistorul arhidiecezan până inclusive la 1/14 August 1917, însoțită de următoarele documente toate în original:

1. Extras din matricula botezătilor.

2. Act de naștere dela forul civil.

3. Testimoniu școlar de maturitate.

4. Testimoniu dela medic despre întregitatea trupească și sufletească.

5. Certificat despre referințele cu milizia.

6. Alte eventuale documente recomandatoare.

Suplicele sunt a se înainta la Consistor, prin mijlocirea respectivului oficiu protopresbiteral.

Oradea-mare, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 1/14 Iunie 1917.

Consistorul arhidiecezan.

pornit și în patria noastră, în urma vânjurilor venite din alte țări, cu atâtă putere elementară, încât și un uriaș, ca contele *Tisza*, omul cu cap luminat și cu energie de fier, a trebuit să se dea la o parte din calea lui. Ori cred săjii, că aceea ce nu a putut face *Tisza*, vor putea să facă ei? Vor putea ei să se pună deacurmezișul între Coroană și supușii credincioși, dar desmînenți ai ei?.. Evenimentele se vor desvolta de sine și au să treacă peste capetele lor!

Deschiderea dietei ungare. Când scriem șirele acestea, deputații din dieta ungără sunt întruniți în ședință în Budapesta. După programul stabilit mai înainte ședință va decurge astfel: Noul guvern se va prezenta în fața dietei și prin rostul ministrului president, al contelui *Eszterházy Móritz*, își va expune *programul*. Se va prezenta apoi dietei proiect de lege despre indemnizare, și un alt proiect de lege despre înmulțirea numărului ministrilor. Ambele proiecte trec imediat la comisiuni, iar după presentarea raportelor asupra lor din partea comisiunilor, dieta le va desbată ca proiecte urgente, sub conducerea presidiului de până acumă; apoi președintul și vicepreședintii dietei vor demisiona și vor fi aleși alții noi.

Crisă în Austria. Clubul deputaților poloni din senatul imperial austriac a luat hotărâre, că nu va vota actualului guvern budgetul provizoriu, și nici celelalte necesități de stat, e gata însă să le voteze unui nou guvern. În urma acestei hotărâri, rămânerea la putere a guvernului *Clam-Martinic* a devenit imposibilă și după peractările de înțelegere între guvern și poloni n'au dus la rezultat, contele *Clam-Martinic* a înaintat Monarhului demisia cabinetului său.

Censura. Ministrul de justiție *Dr. Vázsonyi Vilmos* s'a prezentat în clubul jurnaliștilor din Budapesta, unde a ținut o vorbire în care a declarat, că sub durata răsboiului presa nu poate avea deplină libertate, dar abusurile săvârșite cu provocare la interesele de răsboi au să inceteze. *Discutarea chestiilor de politică internă au să fie scoase de sub cenzură!* — Așteptăm ordonanța domnului ministru, dată în acest înțeles!

Ordonanțele lui Apponyi. Scriu zarele din capitală, că contele *Apponyi Albert*, noustru ministru de culte și instrucțiune publică, are intenționea să pună de nou în aplicare ordonanțele sale de pe când era ministru la acelaș resort, și pe cari le-a scos din vigoare ministrul *Iankovich*, anume: ordonanța referitoare la catehizarea în limba maghiară la școalele de stat, din partea catiheților cu limbă liturgică biserică nemaghiară, și la comunicarea învățătorilor cu elevii în școală numai în limba maghiară și în școalele cu limbă de propunere nemaghiară. Ziarul «*Világ*» din Budapesta își poziează energetică în contra acestei intenționi și-l asigură pe contele *Apponyi*, că de astădată va avea numai naționalitățile nemaghiare în contra sa, ci și întreaga democrație maghiară, care vrea să trăiască în viitor în pace și în bună înțelegere cu naționalitățile nemaghiare din patrie.

Interpelarea Cehilor. Deputații cehi din senatul imperial austriac au înaintat încă în cursul săptămânei trecute o interpelație guvernului, de o extensiune fără părere în analele parlamentului austriac. E de patrusute de jumătăți de coală de hârtie, scrisă cu mașina. În interpelare sunt înșiruite în mod amănunțit, cas de cas, toate gravaminele poporației din Boemia, Moravia și Silezia, și toate nedreptățile ce i s'au făcut din partea organelor statului, în cursul răsboiului. Interpelarea e subscrise de toți deputații cehi din senat.

Pacea separată. Ziarele mari aduc stirea, că ministrul de externe din Elveția Hoffmann a telegrafat șefului socialistilor din Elveția, Grimm, care se află în Petrograd, ca se întrevină la guvernul rusesc în chestia legării păcii separate cu Germania, căreva da ajutor bănesc Rusiei, va evaca și restaura toate provinciile ocupate, va lega o pace favorabilă pentru Rusia, iar aceasta va avea apoi se predece Austriei părțile din Galia și Bucovina, pe cari le ține acum ocupate. Înainte de a se

supune Grimm execuțării acestei misiuni gingești diplomatici, a fost deținut la ordinul guvernului provizor rusesc, și expulsat din Rusia, cu toată asigurarea dată din partea lui Grimm, că afăra sa în Petrograd nu stă în nici o legătură cu pretinsa telegramă, pe care el nici n'a primit-o.

Jurământul ministrilor.

Formula, după care au depus noii miniștri ai țării noastre jurământul de fidelitate în mâinile Maiestății Sale, Regelui Carol, Vineri 15 iunie nou, și după care au fost jurați și miniștrii de mai nainte ai țării, sună astfel:

«Eu N. N. jur pe Dumnezeul cel viu, pe fericita Fecioară Maria și pe toți Sfinții lui Dumnezeu, și făgădaesc, după credința mea, că voi fi Principelui meu ereditar pământean, preagrăiosul meu Domn, prealuminatului și puternicului Carol I, Împărat al Austriei, Rege al Boemiei etc. și cu acest nume al patrulea Rege apostolic al Ungariei, Maiestății Sale imperiale și apostolice regale, totdeauna credincios, supus și devotă, că voi conserva și promova gloria, demnitatea și favorurile Maiestății Sale, precum și ale moștenitorilor și urmașilor sei, iar defavorurile le voi delătura după puterile mele, voi respecta legile țării, voi proceda în oficiul meu de ministru responsabil ungăr după îndrumările și ordinile Maiestății Sale apostolice regale și după dispozițiile legii, în mod credincios, că voi căuta cu cea mai mare îngrijire, ca drepturile, imunitățile, privilegiile regale să nu suferă stîrbire ori restrângere, din contră, să fie apărate și conservate, iar când voi fi chemat la sfat în orice afacere, evitând orice ură, iubire, favorisare ori facere de bine, afecțiunea sau mituirea, să-i dau sfat credincios și după părerea mea pe cel mai bun, să nu destăinuesc, și să nu comunic nimănui intențiunile și secretele Maiestății Sale apostolice regale, să nu exerciez parțialitatea față de nime, ci să urmez numai calea dreptății, în fine, se fac tot ce se cuvine unui ministru credincios și jurat, ce se pretinde dela el, ce corespunde onorabilității și dreptății, iar mai departe, că precum de present, nici între hotarele proprietăților Maiestății Sale imperiale și apostolice regale, nici în afară de ele, nu aparțin vreunei societăți secrete, vreunei alianțe secrete, ca membru, așa nici în viitor nu voi intra în vreo astfel de alianță, sub nici o împrejurare. Așa să-mi ajute Dumnezeu, fericita Fecioară Maria și toți Sfinții lui Dumnezeu».

La miniștri de lege protestantă, cuvintele «fericita Fecioară Maria» se eliminăză din formula jurământului, asemenea și «toți Sfinții lui Dumnezeu», și ei depun jurământul numai pe «Dumnezeul cel viu». Așa l'a depus și ministrul actual de justiție de legea mosaică, *Dr. Vázsonyi Vilmos*, primul evreu din Ungaria, împărătășit de favorul de a depune jurământul de ministru al țării în mâinile Monarhului.

Din senatul imperial austriac.

Ședință din 13 iunie.

La discuția asupra budgetului provizoriu vorbește deputatul social-democrat *Seitz*. Dorește pacea și se bucură, că social-democrații au scos din curs fraza, că dorința de pace ar fi egală cu slabiciunea. Nu-și face iluzii mari, că conferența dela Stockholm va aduce pacea; dar vede în cele ce se petrec în Stockholm primul pas, făcut în direcția de a se împăra popoarele. E pornit curentul pentru pace. Condamnă censura și cere să fie stearsă.

Deputatul *Stöckler* polemizează cu antevorbitorul și declară, că toți vor contribui la reînoirea imperiului, pentru ca pe temelii tării să poată fi așezată o Austrie puternică și unitară.

Deputatul *Zenker* crede, că misiunea culturală a germanilor din Austria nu reședează în aceea, să formeze un stat unitar național. Se ocupă apoi cu transacția austro-ungară și vrea lămuriri dela guvern în chestia aceasta, pentru ca senatul să nu se afle cumva pus în față unui fapt împlinit.

Deputatul *Mackhl* dorește să inceteze odată lupta sub lozina «națiunilor asuprute», care e numai armă în mâinile dușmanilor.

Deputatul *Dr. Smeral* declară în numele cehilor din clasa proletariilor, că vor lupta din toate puterile pentru drepturile poporului, pentru eșirea din răsboi cu legarea păcii grabnice, care să nu fie supărăcioasă și umilitoare pentru nime. *Cere prefacerea Austro-Ungariei într-un stat federal, cu popoare independente.*

Deputatul *Damm* atinge chestii economice și critică cu asprime diferitele *centrale*, care ar trebui să fie mai bine controlate și silite să dea socoteli exacte despre cumpărarea și vânzarea mărfurilor.

In numele polonilor face declarație deputatul *Lazarski*, cum că polonii numai în legături strânse cu Austria își au asigurat viitorul, și că aspirațiile lor naționale pot fi atinse numai cu sprijinul Austriei și al Monarhului.

Deputatul *Höher* se plângă, că Ungaria nu dă destule cereale Austriei, și nici carne suficientă.

Ședința se încheie.

Ședință din 14 iunie.

Primul care a luat cuvântul a fost ministrul de finanțe *Spitzmüller*. A rostit o vorbire mai lungă în care făcând constatarea, că Austria are până acumă 34 de miliarde datorii de răsboi, a atins câteva isvoare nouă, din cari guvernul dorește să acopere interesele acestei datorii. Vor fi introduse diferite dări noi. Cere votarea budgetului provizoriu.

Deputatul *Stribny* protestează în contra violării imunității deputatului *Klofach*, care e întemeiat.

Deputatul *Pacher* regretă, că chestia cehă n'a fost rezolvată încă. Se miră, că cehii vorbesc acum și despre unirea lor cu poporul slovac din Ungaria, la ce sigur că va urma răspuns din partea guvernului și a parlamentului ungar. Ca german din Boemia declară, că lozinca este aceasta: desfacere de către cehi și alipire la Austria.

Deputatul *Loginja* e pentru unirea slavilor de sud din monarhie cu Croația, Slavonia și Dalmatia. Nu poate să mai dureze mult, ca într-un stat ca Austria, cu mai multe popoare, domnia să fie acordată numai celor două seminții: germanilor și maghiarilor. Se spune mereu, că în tranșee popoarele monarhiei au arătat, că sunt de un gând și că una vreau să fie și să rămână. Să se caute însă și motivul acestei uniuni și întelegeri și se va afla, că croații, care luptă cu slovenii și cu sârbii împreună, sub Boroevici, la Isonzo, nu o fac aceasta de dragul unui stat nou, unitar, german, austriac.

Deputatul *Denk* crede, că germanii din Austria au dat dovezi destule în cursul răsboiului, că sunt cu trup cu suflet și credincioși ai patriei.

Deputatul *Viskovsky* constată, că acusa ridicată în contra dualismului s'a dovedit de întemeiată prin scăderile pe cari le-a arătat în chestia alimentării. Se accentuează legarea păcii fără anexiuni și fără despăgubiri, dar în același timp se fac concesiuni Ungariei în chestia transacției și pe calea aceasta se oferă maghiarilor despăgubiri. Vorbește despre contele *Tisza*, care a spus pe față ce vrea și ce atitudine ia în chestia votului universal, pe când în Austria se vorbește despre egală îndreptățire ca recompensă pentru jertfele aduse de toate națiunile, de fapt însă se lucrează pentru introducerea limbii germane, ca limbă oficioasă de stat!

Deputatul *Hartel* declară, că germanii nu vor atinge anumite evenimente de ale răsboiului, decât numai în caz că vor fi provocăți.

Deputatul *Ravnihar* spune, că orice încercare de a se introduce limba germană ca limbă de stat va fi considerată de atențat asupra principiului egalității de drept, de dușmanie pe față. Motive pentru introducerea ei nu pot să existe și nu pot să fie acceptate.

Deputatul *Neunteufel* e de părere, că adevărații reprezentanți ai Austriei nu sunt aici, în casă, ci la hotare, unde decid soarta statului, nu cu vorbiri lungi, ci cu fapte. Vorbește despre experiențele din răsboi și despre raporturile din Galia, unde poporația a avut mult de suferit. Cineva intrerupe: De aceea vin spânzurați oamenii! Deputatul german *Heine* răspunde: *Au fost prea puțini spânzurați!* Indignare generală în casă. Presidentul îndrumă la ordine pe *Heine*, iar oratorul își încheie vorbirea, esprimându-și simpatile față de Grecia atât de maltratată din partea antantei.

la cuvântul deputatul german-național *Stölzl* și declară în numele partidului său, că reproba intreruperea lui *Heine*, care însuși l-a rugat să declare, că n'a voit să vătenească pe nime din casă și pe nici o națiune. Presidentul comunică apoi, că deputatul *Rybar* a înaintat propunere în scris, să prezinte guvernul proiect cu privire la poziția de drept public a Bosniei și Herțegovinei, și ședința se încheie.

Ședință din 15 iunie.

S'a făcut întâi alegerea încă a unui vice-președinte. E al optalea. Majoritatea voturilor a întrunit-o deputatul *Tufar*. S'a apoi apăratășită și a continuat discuția asupra budgetului provizoriu.

Vorbește deputatul din Dalmatia *Tresci-Pavicic*, întâi croațește, apoi nemțește, și spune, că în procesul său, legat de arest preventiv de doi ani întregi, au fost

citate și cetite și vorbirile pe cari le-a rostit în parlament, și fiindcă se teme, că expunerile sale asupra stărilor de lucruri din țările slave dela sud pot să formeze nou motiv de incriminare, renunță la cuvânt.

Deputatul *Wolf*, care urmează, crede, că prin votarea budgetului provizoriu, prin prelungirea mandatelor deputaților și prin întruirea delegațiilor, poporația nu va căștiga nimic și nici nu va putea fi mulțumită. Ea cere legi despre îngrijirea invalidilor, văduvelor și orfanilor, și legi care delătură *fantoma foamei*. (Aprobări). Guvernul să impede cămătăria ce se face cu urcarea prețurilor la articolele necesare poporației. Condamnă proclamarea dreptului public ceh din ședința de deschidere, și ia în apărare pe *Heine*, care a voit să zică, cum că nu toți trădătorii de patrie și-au primit pedeapsa. Arătă vinovăția lui Kramar și Klofach, și combate dorințele cehilor, de a încorpora la statul lor visat autonom încă și pe slovacii din Ungaria, iar cu privire la pacea fără anexiuni și despăgubiri spune, că pacea poate fi legată numai sub condiția durabilității și a siguranței pentru viitor.

Deputatul *Daszinszki* precisează punctul de vedere al polonilor, care e următorul: ori un stat polon, ori o puncte de trecere la statul polon. Vorbește despre resoluția din Cracovia a polonilor și constată, că dacă polonii cer nu numai o Poloni independentă, ci și una unită, nu cer ceva, ce s'ar exclude reciproc.

Deputatul *Dr. Matja* stă pe punctul de vedere al polonilor, care e următorul: ori un stat polon, ori o puncte de trecere la statul polon. Vorbește despre resoluția din Cracovia a polonilor și constată, că dacă polonii cer nu numai o Poloni independentă, ci și una unită, nu cer ceva, ce s'ar escluză reciproc.

Deputatul *Reitzes* cere, că guvernul să pună capăt întrării refugiaților prin bărcă. Laudă eroismul soldaților evrei în răsboiul actual și roagă pe ministru apărării țării, să desmîntă stîrile false, că evreii ar fi soldați fricoși și s'ar ascunde prin dosurile liniei de foc.

Deputatul *Dr. Hruban* aduce elogii Monarhului pentru inițiativa luată de a întruni la muncă pe reprezentanții popoarelor. Declara, că poporul ceh vrea să aparțină Austriei, dar ca popor independent, și cu guvernare de sine.

Deputatul *Dr. Glombinski* cere pe deosebită aspră pentru toți aceia, cari în urma sistemului s'au făcut vinovați în Galia pentru ceva în cursul răsboiului. E de credință, că numai un imperiu tare și independent polon poate să formeze legătura vie, organică, între est și vest.

Deputatul *Italian Bugatto* declară, că dacă slavii de sud au cumva intenționat de a băga și pe italieni în statul slav dorit de ei, italienii vor protesta și se vor opune. În privința păcii e de părere, că toți catolicii sunt datori să sprijinească națiunile de pace ale papei.

Deputatul *Renner* constată, că cei din tranșe nu luptă pentru vreă formă învechită de stat, ci pentru viitorul popoarelor, pe teritorul pe care se află. Aprobă pe cehi, cari nu se opresc la hotarele dualismului, ci trec dincolo, unde mai sunt ceho-slavi, cari pot să fie incorporate la comunitatea culturală cehă. Reclamă votul universal și egal și pentru dietele provinciale, precum și pentru comune.

Deputatul *Winter* dă explicație unei intreruperi făcute în cursul ședinței, apoi se constată rezultatul votării pentru alegerea de chestori și ședința se încheie.

Ședință din 16 iunie.

Vorbește la budget deputatul *Jerzabek*. Se plângă, că din cauza nefuncționării parlamentului în cursul răsboiului, Ungaria s'a

in direcția, ca regatul polon, unit cu Galitia, să formeze un stat alipit de Austria, dar s'a opus contele Tisza. Vina e însă și a guvernului austriac. Numai un imperiu polon, mare, mulțumit, cu eșire la mare, poate forma condiția păcii mondiale. Vorbește apoi despre miserile din Galitia.

Deputatul Straucher condamnă cenzura și cere ștergerea ei, mai ales, că noul guvern ungăr a decis că va sista cenzura. Cere apoi drepturi pentru evrei, autonomie națională-culturală pe seama lor și curii evreiești naționale, pentru a putea fi reprezentări evreii în toate corporațiunile.

Deputatul Grck pledează pentru împlinirea celor cuprinse în declarația slavilor de sud. Condamnă politica agrară, care aduce magnațiilor maghiari urcare de rentă, dar nu promovează productivitatea. Slovenii, Sârbii și Croații formează un popor, apartin la olaltă și trebuie se fie uniți împreună în stat.

Deputatul italian Dr. Gentili înșiră greșelile făcute cu ocazia unea evacuărilor în Tirolul de sud și dorește pacea, care devine tot mai necesară.

Deputatul Staphinski declară, că poloni se meargă cu Austria, dar guvernul a făcut tot ce a putut, ca polonii să se instrăneze de ideea aceasta. Mai vorbește deputatul Vasilco, care declară, că ucrainenii din Bucovina se solidarizează cu cei din Galitia, apoi prezidentul declară de încheiată discuția asupra bugetului provizoriu și anunță ședința proximă pe Vineri, 22 iunie. Ședința se încheie.

Dela Oradea-mare.

Examenele finale în secția teologică a seminarului «Andrei».

Imprejurările răsboiului au creat o situație dificilă pentru pregătirea viitorilor noștri preoți în secția teologică a seminarului «Andrei». Cursurile s-au ținut în Oradea-mare, de departe de edificiul seminarial, dar pe lângă toate greutățile întâmpinate din cauza unui locat corăspunzător pentru prelegeri, și din cauza altor împrejurări, — prelegerile au fost stăpânite de ideea fundamentală, că între orice împrejururi trebuie ținute cu insuflețirea de până acum, — dat fiind, că după răsboi vom avea lipsă mare de preoți conștienți, iar problemele împreunate cu chiemarea preotească vor fi mai multe și mai grele.

Excelența Sa, I. P. S. Domn arhiepiscop și mitropolit Vasile a asistat în decursul anului la mai multe prelegeri, dovedind prin aceasta în faptă, că îngrijirea de creștere clerului este una din cele mai ardente și mai ponderoase probleme a chemării arhiecrești în biserică. În conștiința acestei chemării a asistat la toate examenele finale în cele trei cursuri teologice, în zilele de 12, 13, 15, 16, 17 și 18 Maiu a. c. st. v. și prin prezența I. P. S. Sale, — pe lângă potențarea festivității examenelor la gradul cel mai culminant, — s-au obținut rezultate mai ales în două privințe: Capul încoronat al bisericii noastre s'a convins în mod nemijocit despre aptitudinile și prestațiunile viitorilor preoți, punând întrebări, iar în al doilea rând acestia au luat indemnuri văzând, că de creștere lor înalpreasfintitul Părinte arhiepiscop și mitropolit se îngrijește ca un părinte, ceeace le oferă garanță, că un arhiecrește, care poartă la înimă creșterea aderărată a clerului, știe să și răspătească munca viitorilor preoți, emanată din pregătirea și creșterea în duh preoțesc, pentru care arhiecrește are cea mai mare abnegare.

In cele trei cursuri ale secției teologice au cercetat prelegerile cu total 74 elevi. La examenele finale de curs s'a supus 68 de elevi, cari au dovedit prestații satisfăcătoare, mai ales dacă luăm în considerare neajunsurile ivite din cauza răsboiului.

Examenele de calificare preotească s'a ținut în zilele de 20, 23 și 24 Maiu a. c. sub prezidiul înalt Preașfintei Sale, părintelui arhiepiscop și mitropolit.

S'a supus 21 absolvenți de teologie, cari toți au prestat examenul cu rezultat imbuscător.

Așa s'a terminat examenele dela finea anului școlar 1916/17 în secția teologică a seminarului Andreian. Anul școlar a fost mai scurt cu o lună, ca în anii trecuți, iar răsboiul a produs schimbare în condițiile sub cari s'a ținut prelegerile până acum. Toate aceste neajunsuri n'au putut însă produce stagnare în învățământul teologic, ci din potrivă, tocmai vremile de azi dau înalpreasfintei Sale, părintelui arhiepiscop și mitropolit, cel mai nobil stimul de a se îngrije de o creștere cât mai aleasă a preoțimii noastre, ceeace se infăptuește tot mai mult prin ridicarea cursului teologic la 4 ani. Chesi-

tiunea aceasta e ținută la locul competent între cele mai ardente probleme, și e menită a se realiza cu posibilă grabă, spre binele clerului, și deci al bisericii și poporului nostru.

Gherasim.

Nr. 3570/917 Școl.

Provocare.

Stipendiștii din fondurile arhidiecezane sunt prin aceasta provocati, să și legitimeze sporul în studii până la 1/14 Iulie a. c. prin trimitera în original a testimoñilor școlare. Ne-trimiterea testimoñului de legitimare până la terminul indicat va avea de urmare declararea stipendiului de vacanță.

Oradea-mare, la 1 iunie 1917.

Consistorul arhidicezan.

Răsboiul.

La frontul răsăritean, în sectorul Valea-Putna, o încercare de înaintare a trupelor rusești a fost împedecată de trupele noastre. Pe celelalte locuri e foc de artillerie. Duma rusă a luat concluz într-o ședință secretă, ținută în zilele din urmă, că legarea păcii separate cu puterile centrale, precum și neactivitatea prelungită la front, ar însemna tradare față de aliații Rusiei; se impune deci neamănata începere a ofensivei, ca necesară pentru asigurarea și conservarea libertăților căștigate. La frontul italian e foc puternic de artillerie pe platoul dela șapte comune și în valea Sugana, iar la Isonzo situația e neschimbată. Lupta a zecea dela Isonzo e terminată și Italienii nu s'a ales din ea decât cu perderile mari pe cari le-au avut, și cu câteva mici succese locale, de foarte mică importanță. La frontul dela apus englezii au fost scoși din unele tranșee ocupate de ei în una din zilele trecute, iar intenționea francezilor de a recupa unele poziții perdute, s'a zădănicit prin apărarea energetică a trupelor germane. În alt loc francezii au ocupat o poziție germană, dar au fost împedecați în înaintarea mai depare. În Macedonia trupele engleze au abandonat poziții avute pe malul rîului Struma și s'a retras din ele. În cursul lunei Mai submarinele germane au scufundat vapoare dușmane cu un tonaj de 869,000. Scufundarea se continuă.

Dela Fundațiunea Gozsdu.

Nr. 99/1917. F. G.

Apele.

In temeiul concluzului Nr. 7. pct. 3. din ședința dela 17/30 Martie a. c. a reprezentanței fundațiunii Gozsdu, toți bursierii acestei fundațiuni atâtatori în serviciu militar sunt recercați a notifica biroului fundațiunii meritele ce și le-au căștigat ca militari pe câmpul de luptă, — intrucât acelea au fost recunoscute prin distincții din partea Maiestății Sale regelui nostru și respective din partea foruilor militare competente.

Intrucât vre-unul dintre bursieri a murit moarte vitejască pentru apărarea tronului și a patriei noastre, — rudeniile sunt poftite a incunoștința despre aceasta cancelaria fundațională, înaintând aici și documente vrednice de credință despre trecerea lor glorioasă din această viață.

Părinții, respective aparținătorii stenodictilor, cari întrând sub drapel și ajungând în prinsoare, nu sunt în situația de a se putea justifica, sunt datori a face cunoscut faptul acesta cancelariei fundaționale.

In genere, fiecare bursier aflător în serviciu militar e îndatorat a arăta, că din cauza intrării la armată nu poate continua studiile, ca astfel biroul fundațiunii să aibă deplină orientare asupra stării fiecărui bursier și să se poată lăsa măsurile necesare pentru acordarea bursei la anul de voluntar.

Întrelăsarea acestei îndatoriri se va considera ca neglijență din partea bursierilor, cari și de altcum sunt datori să notifice la sfârșitul fiecărui an școlar în termin legal sporul în studii, iar dacă din anumite cauze nu cercetează prelegerile, au datorința de a le arăta, căci neglijența poate avea ca urmare sistarea stipendiului.

Răspunsul la acest apel se așteaptă până în 5 August st. n. a. c.

Nagyvárad, (Oradea-mare), 1/14 iunie 1917.

Biroul fundațiunii Gozsdu.

NOUTĂȚI.

Regele în Ardeal. Maiestatea Sa Impăratul și Regele nostru Carol a făcut zilele trecute o călătorie de inspecție prin Ardeal, visitând părțile de țară cari au suferit pe urma invaziunii române, și a fost și la frontul din Bucovina. Vom da în numărul viitor o descriere mai amănunțită a călătoriei Maiestății Sale.

Comisar guvernial dispensat. Domnul Dr. Nicolau Betegh, comite suprem în Turda și comisar guvernial peste Ardeal pentru durata răsboiului, și-a înaintat demisia din ambele demnități și Maiestatea Sa Regele i-a primit-o.

Darul de încoronare. Maiestățile Lor, Regele Carol și Regina Zita, au hotărât ca darul dela încoronare, în sumă de căte 50.000 de galbeni, să fie întrebuințat pentru ajutorarea celor neorociți prin răsboi. Și anume: din darul regelui au să primească cei mai vredni invazi ai răsboiului, dacă au copii și sănăraci, căte o casă cu grădină în comuna unde locuiesc, iar darul reginei este destinat comitetului regnicolar „Pro Transsilvania”, în scopul de a sprijini locuitorii ardeleni, cari au suferit pe urma înveziunii române.

Patru hoinzi au murit ca eroi în luptele de astă toamnă, date cu dusmanul pe la școală de cadeți din Sibiu. Au fost atunci îngropăți în vasta curte a școalei de cadeți. Luni înălătură 18 iunie n. li s'a facut exhumarea și așezării în sicriu, li s'a facut o nouă înmormântare solemnă, cu onoruri militare, cu muzica, în cimitirul militar din loc. Numeroase cununi de flori, cu diferite inscripții, s'a depus pe sicriile eroilor, cari au fost parentați în mai multe vorbiri rostite în fața publicului numeros, care a lăsat parte la înmormântare. Odihnească eroii în pace!

Explozioane. Se anunță din Viena, că în noaptea din 17 iunie s'a produs o explozie în magazinele militare de muniție la Steinfeld. Pe lângă dauna materială, au căzut jertfa exploziei șase vieți omenești; 31 de persoane sănătate grav rănite, și vreo trei sute mai ușor. Până acum nu s'a putut constata, că ar fi la mijloc un plan criminal. Cercetările se continuă cu toată energia.

† Tibi Rațiu. Rămășițele pământești ale regetului Tibi Rațiu, fiul domnului Dominic Rațiu, dirigentul filialei „Albina” din Lugoj, au fost aduse acasă și înmormântate în cimitirul ort. român din Lugoj. Despre înmormântarea scrie „Drapelul” următoarele: „Vineri după amează ne-am făcut trista datorință, petrecând la cele de veci corpul neinsuflețit al tinărului elev dela academia militară din Mödling, Tibi Rațiu, despre al cărui tragic sfârșit am scris deună zi. Numeros și distins public, reprezentând fără deosebire întreaga societate din Lugoj, s'a prezentat în cimitirul gr. or., unde a fost așezat în capela sicriul adus cu scumpele rămășițe pământești dela Vladimir-Wolinski. Funeraliile au fost oficiate cu mare asistență de M. On. D. protopresbiter Dr. G. Popovici, care la sfârșit a atins duioase coarde, exprimând în panică durerea pierderii și îndrepățile speranțe distruse prin sinistrul accident. Publicul emotionat până la lacrimi, împărțind durerea cu nemângăiații părinți. Serviciul de onoare l-a făcut un pluton de tineri artileriști. Își se strângă coșul pieptului de durere, cand gorniștul a suflat celui stins, pentru ultima dată, prelung și jâlnie înduioșătorul signal al retragerii. S'a dus Odnicească în pace! Cerul picure măngăiere în sufletele sdrobite ale greu cercetașilor părinți și consanțenii.”

Pachet periculos. In hotarul comunei Gilău, din partea clujene, s'a găsit un pachet cu plăci măruntate, negre și flexibile. Jandarmeria a constatat, că plăcile slujesc pentru incendiari. Pachetul mai cuprindea o hartie cu scrisoare rusească, în care se explică felul întrebuișării materiului. Una din plăci, aprinsă cu un chibrit, a luat foc numai decat și a ars întregă fără să lase după sine cenușă. Jandarmeria și autoritățile militare cercetează să afle cum a ajuns primăjiosul pachet în hotarul comunei.

Bioscopul Apollo. Reprezentanții se dan zilnic la orele 6 și 8^{1/2}, în Duminică și sărbători la orele 3^{1/2}, 6 și 8^{1/2} seara, în casa societății (Gesellschaftshaus). Programul pentru Vineri și Sâmbătă în 22 și 23 iunie e următorul: „Homunkulus III”.

Tunurile engleze. Cu permisiunea cenzurei engleze s'a publicat, că numărul tunurilor engleze, întrebuitate astăzi în Franță, este de cincisprezece mii.

Dramă familiară. Agricultorul Dionisie Vlad din comuna Osdula, în săciume, s'a intors în sat ca invalid al răsboiului. Posomorât și turburat la minte, zile întregi nu se mișcă din loc. Soția sa încearcă să-l măngăie. Într-o zi nopti Vlad s'a scutul și cu o lovitură de sacure și-a omorât nevasta. După aceea și-a făcut sfârșitul siegi: s'a spânzurat de ușa casei sale. Patru copii minori își jelesc părinții pierduți.

In interesul ofensivelui. După ziarul Secolo, abdicarea la tron a regelui Constantin va contribui, ca ofensiva armatei de la Salonic să se reincepă cu mare nădejde de izbutire.

Foc în Cluj. Joia trecută s'a iscat un incendiu în suburbii tiganice în Cluj. Focul a distrus 16 case. Răniri ușoare au suferit 25 de oameni.

Starea sămănăturilor în Sârbia. Din Belgrad se vedește: Sămănăturile în părțile nordice ale Sârbiei stau bine, unele chiar foarte bine. În părțile sudice au iernat cam slab. Cucuruzul se desvoltă puternic. În general starea sămănăturilor este foarte multumitoare, și e superioară celei din anul trecut.

Răsboiul și Rusia. După știri trimise din Chișinău, guvernul provizor rusesc nu este în stare să înfrâneze anarhia, care zilnic ia dimensiuni tot mai mari. Numărul deserțorilor ruși se urează la câteva milioane. Prin urmare frontul rusesc este atât de slab, încât cu greu va mai putea să pornească ofensiva nouă, așteptată de aliații Rusiei.

Palatul Tarului. Ziarul Daily Telegraph scrie, că palatul din Chișinău al țarului este transformat în birouri pe seama diferitelor organizații revoluționare. Unul din saloanele țarului este atăzi local de redacție al unei gazete muncitorești.

Orfanii răsboiului. Conform datelor întocmite de scaunele orfanelor din țara noastră, numărul orfanilor răsboiului cu ziua de 31 Martie a. c. este 97.972. Partea cea mai mare a acestor orfani, și adevărat 94 la sută, se află în Ingrijirea mamelor.

Toți trei. Fostul președinte al Statelor Unite americane, Roosevelt, are trei fi: Teodor, Kermid și Arhibalb. Toți trei își fac acum instrucția militară în tabera de ofițeri la Plattsburgh, ca să poată pleca în timpul cel mai apropiat pe câmpul de luptă în Europa.

Grecia și antanta. Despre detronarea regelui grecesc Constantin se mai scriu următoarele: În scopul detronării regelui Greciei, trupele franceze din armata de la Salonic au intrat în Tesalia, iar italienii înaintând prin Epir au ocupat orașul Ianina. Un corp de armată, format din soldați de-al antantei, a debarcat la Atena și la Corint. Comisarul Ionnari se află deja la Pireu, gata să cuprindă Atena. Operația aceasta militară s'a executat împotriva unui stat, care a fost și a dorit să rămână și mai departe neutral.

A patra earnă. Telegramă din Londra vestesc: Cercurile guvernului englez n'au speranță multă, că răsboiul s'ar putea sfârși în anul curent 1917. Comandamentul armatei engleze face toate pregătirile necesare pentru a patra expediție de earnă. Ziarele din Londra sunt de părere, că Germania se înșală, cand crede în terminarea răsboiului cu ajutorul submarinelor sale. Sfârșitul luptelor este de așteptat sbea în anul viitor 1918, — zic numitele cercuri din capitala Angliei.

Pachet periculos. In hotarul comunei Gilău, din partea clujene, s'a găsit un pachet cu plăci măruntate, negre și flexibile. Jandarmeria a constatat, că plăcile slujesc pentru incendiari. Pachetul mai cuprindea o hartie cu scrisoare rusească, în care se explică felul

Dela fundațiunea GOZSDU.

Nr. 100/917 F. G.

1-3

CONCURS.

Pentru conferirea de burse din fundațiunea Gozsdu pe anul școlar 1917/18 la universități, facultăți, școale superioare, școale militare și școale medii, se publică următorul concurs:

1. Concurrentul să documenteze cu documente originale sau autentice de notarul public:

a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezașilor, provăzut cu claușula parohului concernent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

b) că studiază la vre-un institut public de învățământ din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul școlar despre sporiul în studii în anul școlar 1916/17, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrele ascultate până acum;

c) că averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate cheltuielile împreunate cu studiul, spre care scop să producă atestat dela direcțoria politică concernentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris de protopresbiterul concernent.

2. Dacă concurrentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocuparea și despre purtarea sa morală în cursul intervalului de timp când n'a cercetat studiile.

3. Concurrentul să arate în petiție specialitatea la care, și locul unde voește să continue studiile, precum și aceea, dacă folosește și altă bursă.

4. Doi frați nu pot beneficia în același timp de bursă, și din motivul acesta nici un petent, care e frate cu vre-unul din bursierii actuali ai fundațiunii, nu va fi împărtășit de stipendiu.

5. Bursele pentru străinătate se acordă numai pe lângă obținerea concesiunii ministeriale.

6. Petițiunile defectuos instruite sau sosite după termin, nu vor fi considerate.

7. Concurrentul să indice în petiție locul și poșta ultimă, unde este a se trimite resoluțunea reprezentanței.

8. Petiția instruită cu toate documentele sus amintite este a se adresa către reprezentanța fundațiunii Gozsdu și a se trimite la cancelaria fundațională, de prezent în Nagyvárad (Oradea-mare), strada Beöthy-Ödön Nr. 9, până la 23 iulie (5 August) a. c.

9. Spre orientare se observă, că din fundațiunea Gozsdu numai tineri pot beneficia de burse, deci petițiunile elevelor nu vor fi luate în considerare.

Toți bursierii actuali sunt poftiți ca până la 2/15 iulie a. c. au să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1916/17, căci altcum li se va sista bursa, respective ajutorul de care au beneficiat până acum.

In adresa de justificare să se arate numărul rezoluției prin care li s'a votat bursa pe anul școlar trecut.

Bursierii aflători în serviciu militar sunt recercați a produce pe lângă indexul, respective atestatul despre studiile făcute până acum, și atestat de serviciu dela autoritatea militară concernentă, din care să se facă evident timpul petrecut la armată; deci nu e destul dacă se constată, că de prezent sunt în serviciu militar, ci e necesar să se indice, de când au intrat sub drapel.

Nagyvárad (Oradea-mare), la 1/14 iunie 1917.

Vasilie Mangra m. p., arhiepiscop și mitropolit.

Dr. Gheorghe Comșa m. p., secretar.

Nr. 424/1916.

(182/1916) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de invățător la școală confesională gr.-or. română din Ormindea se scrie concurs cu termen de 20 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Salarul se plătește dela comuna bisericescă — 1000 Coroane — și adecă 920 cor. din repartiție și 80 cor. competențe cantoriale, iar restul dela stat.

2. Cvatir și grădină în natură.

3. Trei stanjeni de lemn, din cari este a se încăzi și sala de învățământ.

Concurrentii au să-și aştearcă rugările la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis, având a se prezenta la biserica într-o Dumnezeu sau sărbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti.

Cel ales va avea datorința a conduce o strană în biserică dela începutul utreniei.

Dintre competenți va fi preferit acela, care va fi în stare a conduce corul deja existent.

Brad, la 17 August 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Zarandului în conțegere cu Comitetul parohial.

Vasiliu Damian m. p.
protopresbiter.

Nr. 121/1917 prot. (93) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de Clasa a III-a Galomfalău-mare, cu filiale: Andrașfalău-unguresc, Betlenfalău, Bitfalău, Galomfalău mic. Odorheiul-săcuesc și Rungfalău, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fascinante în coala B. pentru congruă.

Concurrentii cu deplina cunoștință a limbii maghiare, să-și înainteze cererile instruite cu documentele prescrise la subsemnatul oficiu în terminul deschis, și să se prezinte în comună pentru a face cunoștință cu poporul. (§. 33 din Regulament).

Este de observat, că alesul dacă va avea VIII. cl. gim. va beneficia de întregirea maximală dela stat.

Sighișoara, 26 Martie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Sighișoara.

Dimitrie Moldovanu,
protopop.

S'au pierdut două vaci
de 7-8 ani, de coloare: una albă, ceeață roșietică. Cine știe ceva de ele, e rugat — în schimbul unei bune remunerări — a înștiința pe subsemnatul proprietar

2-2 (94) **Mandi Marcus**
Sibiu, Str. Honterus Nr. 11.

A apărut și se află de vânzare la : : : Librăria Arhidicezană : : :

„Biblioteca Băncilor Române“

NrII 21-22.

Curs elementar
de

Stenografie românească

după

sistemul stenotachigrafic

de

Vasile Vlaicu,

matematicul „Băncii gen. de asigurare”, Sibiu.

Prețul 2 coroane, plus 10 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidicezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici
de
Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul 30 fileri plus 10 fileri porto.
Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

A apărut în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

converberi teoretice și practice cu tinerii de 15-20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andrei”. Cuprins: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodiac. Perioadă fatală. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigare?...? Păhărele de beutură. Verbele obscene. Steagul celor șepte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietenii. Cavalerism și Donchischiș. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobilă adesea. Inclinații și destoinicile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecție și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Împărțirea timpului. Statornicia. Împărtășește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus: Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidicezană** din Sibiu, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu 2-20 coroane.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupăș, Săliște.

Nr. 16-36

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupăș

și alții preoți din protopopiatul Săliștei.

Se apără de vânzare la **Librăria Arhidicezană** în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2-50, legat cor. 3-—, porto 20 fileri.

În „Biblioteca meseriașilor români“

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Salatiu, prelucrată de T. V. Păcăiană) 60

Nr. 2. L. Nestroy: Pribegiei, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca 50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei voie a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barciu 60

Nr. 4. Ioan Lipean: Bucoavă n'a învățat și umbă la înșurat, sau Vlăduțul manuei 40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vieții. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale 60

Se pot procură dela **Librăria arhidicezană**, Sibiu.

A apărut în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

A apărut

in editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Carte de rugăciune,

in care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluște-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tată; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei crucii; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidicezană**, și se vinde legată în coloare roșie și vânătă cu 40 fileri.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Prezilor, profesorilor și invățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale orii creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut:

in editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Rânduiala Liturgiei**și****Carte de rugăciune**

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

in care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluște-mă Dumnezeule” etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciune înainte de impărtășirea cu s. cumineacătușă ale marelui Vasile și Ioan Gură de aur; rugăciuni după impărtășirea cu s. cumineacătușă; rugăciunile de seara și rugăciunea crucei.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidicezană**, și se vinde legată frumos, în coloare roșie, cu 60 fileri.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

A apărut și se află de vânzare în **Librăria arhidicezană**:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.**Predici**

de

Mihai Păcăiană,

protopresbiter

și alții preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului

Prețul 3